COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.5.2012
COM(2012) 321 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă pe 2012 al Maltei

și care include avizul Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru perioada 2012-2015

{SWD(2012) 321 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă pe 2012 al Maltei

și care include avizul Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru perioada 2012-2015

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene[2],

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European[3],

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

întrucât:

(1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei Europene de a lansa o nouă strategie pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, Strategia Europa 2020, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice, care se va concentra pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.

(2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014) și, la 21 octombrie 2010, Consiliul a adoptat o decizie privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre[4], care formează împreună „orientările integrate”. Statele membre au fost invitate să țină seama de orientările integrate în cadrul politicilor economice și de ocupare a forței de muncă aplicate la nivel național.

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
2 COM(2012) 321 final.
3 P7_TA(2012)0048 și P7_TA(2012)0047.
4 Decizia 2012/238/UE a Consiliului din 26 aprilie 2012.

(3) La 12 iulie 2011, Consiliul a adoptat o recomandare privind Programul național de reformă pe 2011 al Maltei și a emis un aviz cu privire la Programul de stabilitate actualizat al Maltei pentru perioada 2011-2014.

(4) La 23 noiembrie 2011, Comisia a adoptat cea de a doua analiză anuală a creșterii, marcând începutul celui de al doilea semestru european de coordonare *ex ante* și integrată a politicilor, care se înscrie în cadrul Strategiei Europa 2020. La 14 februarie 2012, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă[5], în cadrul căruia Malta nu a fost identificată ca fiind unul dintre statele membre care vor face obiectul unei analize aprofundate.

(5) La 2 martie 2012, Consiliul European a aprobat prioritățile pentru asigurarea stabilității financiare, a consolidării fiscale și a acțiunilor de promovare a creșterii economice. Acesta a evidențiat că este necesar să se continue consolidarea fiscală diferențiată favorabilă creșterii, să se restabilească condițiile normale de creditare a economiei, să se promoveze creșterea și competitivitatea, să se abordeze șomajul și consecințele sociale ale crizei și să se modernizeze administrația publică.

(6) La 2 martie 2012, Consiliul European a invitat, de asemenea, statele membre care participă la Pactul euro plus să își prezinte angajamentele în timp util pentru ca acestea să fie incluse în programele lor de stabilitate sau de convergență și în programele lor naționale de reformă.

(7) La 30 aprilie 2012, Malta a prezentat Programul său de stabilitate pentru perioada 2012-2015 și, la 23 aprilie 2012, Programul său național de reformă pe 2012. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

(8) Pe baza evaluării, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, a Programului de stabilitate pe 2012, Consiliul consideră că scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare este optimist, în special în ultimii ani ai perioadei la care se referă respectivul program, în comparație cu creșterea potențială estimată de Comisie. Obiectivul strategiei bugetare definite în cadrul programului vizează reducerea treptată a deficitului până la 0,3 % din PIB în 2015, după corectarea planificată a deficitului excesiv în 2011. Programul confirmă obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM), fixat anterior, cu privire la o poziție echilibrată din punct de vedere structural, care trebuie atins după sfârșitul perioadei acoperite de program. OTM reflectă în mod corespunzător cerințele Pactului de stabilitate și de creștere. Există riscul ca rezultatele în materie de deficit să fie mai slabe decât cele preconizate, din cauza (i) unor venituri mai mici, dat fiind scenariul macroeconomic ușor optimist; (ii) unor posibile depășiri ale cheltuielilor primare curente; și (iii) a restructurării în curs a companiei aeriene naționale (Air Malta) și a situației financiare a furnizorului de energie (Enemalta). Pe baza soldului bugetar structural (recalculat)[6], se preconizează că progresele anuale în vederea atingerii OTM vor respecta valoarea de referință de 0,5 % din PIB prevăzută în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Pe baza identificării de către Comisie a măsurilor cu caracter excepțional care sunt incluse în

---

5 COM(2012) 68 final.

6 Soldul ajustat ciclic, din care se deduc măsurile cu caracter excepțional și cele temporare, recalculat de către serviciile Comisiei pe baza informațiilor din program, folosind metodologia stabilită de comun acord.

obiectivele bugetare, progresele medii realizate în vederea atingerii OTM sunt ușor mai ridicate (¾ % din PIB), însă sunt repartizate în mod foarte inegal, în 2012 neînregistrându-se progrese, iar în 2013 urmând a se face un efort de 1¼ %. Conform informațiilor prezentate în program, rata de creștere a cheltuielilor publice, care are în vedere măsurile discreționare privind veniturile, ar respecta criteriul de referință privind cheltuielile din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere pe tot parcursul perioadei acoperite de program. Cu toate acestea, riscurile la care sunt expuse obiectivele bugetare presupun faptul că ajustarea medie în vederea atingerii OTM ar putea fi mai lentă decât ar fi oportun. Conform programului, după atingerea nivelului record de 72 % din PIB în 2011, ponderea datoriei publice brute ar trebui să înceapă să scadă, pentru a atinge 65,3 % din PIB în 2015 (un procent care se situează în continuare peste valoarea de referință de 60 % din PIB). În conformitate cu planurile specificate în program, Malta face progrese suficiente în vederea respectării, până la sfârșitul perioadei de tranziție (2015), a valorii de referință privind reducerea datoriei stabilită de Pactul de stabilitate și de creștere. Această evaluare este totuși supusă unor riscuri, dat fiind că ponderea datoriei s-ar putea dovedi a fi mai ridicată decât s-a estimat, având în vedere posibilitatea existenței unor deficite mai mari și a unor ajustări stoc-flux. Cadrul bugetar pe termen mediu al Maltei are în continuare un caracter neobligatoriu, ceea ce implică existența unui orizont de planificare bugetară relativ scurt. Programul anunță că guvernul maltez are în vedere reforme ale procedurii bugetare anuale, inclusiv în ceea ce privește calendarul acesteia, și introducerea unei norme bugetare înscrise în Constituție, care să cuprindă mecanisme de monitorizare și de corectare, în conformitate cu modificările recente aduse cadrului de guvernanță pentru zona euro.

(9) Malta este în continuare expusă unui risc semnificativ în ceea ce privește sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor sale publice, cu atât mai mult cu cât creșterea estimată pe termen lung a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației depășește considerabil media UE. O rată foarte scăzută a ocupării lucrătorilor în vârstă, inclusiv a femeilor în vârstă, vârsta relativ redusă de ieșire de pe piața muncii, precum și recurgerea la regimuri de pensionare anticipată reprezintă aspecte care agravează și mai mult situația. În decembrie 2010, un grup de lucru independent privind pensiile a prezentat propuneri pentru o nouă reformă a sistemului de pensii, în vederea stabilirii unei legături între rata pensionărilor și speranța de viață, precum și a introducerii de noi piloni în sistemul de pensii. Aceste propuneri au făcut obiectul unei consultări cu părțile interesate, însă guvernul nu a luat încă poziție în acest sens. Mai mult, Programul național de reformă nu propune o strategie cuprinzătoare privind îmbătrânirea activă. Chiar dacă se au în vedere măsurile adoptate de Malta pentru a combate munca fără forme legale, impactul unei astfel de realități riscă totuși să exercite presiuni excesive asupra sustenabilității finanțelor publice.

(10) Ca urmare a restructurării economiei malteze, s-a creat o disparitate între cererea și oferta de competențe, aceasta fiind accentuată de o rată redusă de absolvire în învățământul terțiar, precum și de un procent ridicat în ceea ce privește părăsirea timpurie a școlii. Trebuie să se depună în continuare eforturi pentru îmbunătățirea legăturilor dintre sistemul educațional și necesitățile pieței forței de muncă, astfel încât să se garanteze rezultate durabile. Până la sfârșitul anului 2012, Malta urmează să prezinte o strategie care să vizeze combaterea părăsirii timpurii a școlii. În plus, nu există un sistem cuprinzător de colectare și analizare a informațiilor cu privire la acest fenomen.

(11) Piața forței de muncă a Maltei este caracterizată în continuare de o rată scăzută a participării femeilor și a lucrătorilor în vârstă. Malta ia măsuri pentru a asigura femeilor un loc pe piața forței de muncă. Cu toate acestea, decalajul între femei și bărbați în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă și impactul statutului de părinte sunt extrem de defavorabile femeilor, în primul rând din cauza lipsei unor structuri pentru îngrijirea copilului și a unor centre care se ocupă de copii după programul școlar la prețuri accesibile, dar și din cauza nivelului scăzut de adoptare a unor măsuri destinate concilierii vieții private cu viața profesională, cum ar fi programul de lucru flexibil și munca la distanță.

(12) Malta rămâne unul dintre puținele state membre cu un sistem generalizat de indexare a salariilor. Chiar dacă mecanismul prezintă unele caracteristici care ar putea atenua impactul, acesta comportă totuși riscul unor spirale salarii-prețuri, îndeosebi datorită faptului că prețurile la produsele importate nu sunt excluse de la indexare și pot afecta competitivitatea, în special în sectoarele cu utilizare intensivă a forței de muncă. Autoritățile au întreprins un proces de revizuire, însă rezultatele nu sunt încă disponibile, iar dezbaterea privind propunerile concrete de reformă nu a început încă.

(13) În Malta, aprovizionarea cu energie depinde în continuare aproape exclusiv de importurile de petrol, în timp ce contribuția surselor regenerabile de energie rămâne marginală. Tarifele ridicate la energia electrică pot afecta competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii. Abordarea lacunelor în domeniul eficienței energetice ar permite, pe de o parte, îmbunătățirea competitivității și, pe de altă parte, atingerea obiectivelor în materie de energie și de climă. Au fost întreprinse numeroase inițiative în aceste domenii, în special pentru a încuraja utilizarea energiei fotovoltaice și a construi parcuri eoliene, pentru a stabili o legătură cu rețeaua de energie electrică a Siciliei și pentru a promova utilizarea de autoturisme eficiente din punctul de vedere al consumului de carburant. Cu toate acestea, este încă prea devreme pentru a constata eventualul impact al acestor inițiative, fiind necesar ca implementarea lor să fie monitorizată îndeaproape.

(14) Sistemul bancar al Maltei este foarte dezvoltat în raport cu dimensiunea economiei, cu active care reprezintă, în total, aproximativ 800 % din PIB. Dată fiind dimensiunea considerabilă a sectorului, perturbarea stabilității financiare ar putea avea un impact disproporționat asupra economiei țării. Încetinirea creșterii economice la nivel mondial a condus la o creștere a creditelor problematice, care nu a fost totuși însoțită de o creștere a provizioanelor. În special, expunerea semnificativă la piața imobiliară, care reprezintă peste jumătate din totalul împrumuturilor acordate propriilor rezidenți, constituie o sursă de vulnerabilitate, cu atât mai mult cu cât nu se poate exclude o nouă ajustare descendentă a prețurilor bunurilor imobiliare, în timp ce oferta de locuințe poate fi, pentru moment, excedentară.

(15) Malta și-a asumat o serie de angajamente în cadrul Pactului euro plus. Aceste angajamente, precum și punerea în aplicare a angajamentelor prezentate în 2011, vizează îmbunătățirea competitivității, promovarea ocupării forței de muncă și a sustenabilității finanțelor publice. Comisia a evaluat punerea în aplicare a angajamentelor din cadrul Pactului euro plus, iar rezultatele acestei evaluări au fost luate în considerare la elaborarea recomandărilor.

(16) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Maltei și a evaluat Programul de stabilitate pe 2012 și Programul

național de reformă pe 2012. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică fiscală și socioeconomică sustenabilă în Malta, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanța economică globală a Uniunii Europene prin asigurarea unei contribuții a UE la deciziile naționale viitoare. Recomandările sale emise în cadrul semestrului european sunt reflectate în recomandările (1)-(6) de mai jos.

(17) În lumina acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul de stabilitate pe 2012 al Maltei, iar avizul său[7] este reflectat îndeosebi în recomandarea (1) de mai jos,

RECOMANDĂ ca Malta să depună eforturi în perioada 2012-2013, astfel încât:

1. Să consolideze strategia bugetară în 2012, prin intermediul unor măsuri permanente suplimentare pentru a asigura un progres adecvat în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu (OTM) și pentru a menține deficitul sub 3 % din PIB fără a recurge la măsuri cu caracter excepțional. Să continue, ulterior, consolidarea fiscală într-un ritm corespunzător, astfel încât să realizeze progrese suficiente în vederea atingerii OTM, inclusiv în ceea ce privește respectarea criteriului de referință privind cheltuielile, și în vederea respectării valorii de referință privind reducerea datoriei, specificând măsurile concrete care să susțină obiectivele în materie de deficit începând din 2013 și fiind totodată pregătită să adopte măsuri suplimentare în caz de neîndeplinire a obiectivelor. Să pună în aplicare, până cel târziu la sfârșitul anului 2012, un cadru bugetar multianual obligatoriu, bazat pe norme. Să sporească gradul de respectare a obligațiilor fiscale, să combată evaziunea fiscală și să reducă factorii care stimulează îndatorarea în ceea ce privește fiscalitatea întreprinderilor.

2. Să ia măsuri, fără alte întârzieri, pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii, care să includă (i) o accelerare semnificativă a creșterii progresive a vârstei de pensionare comparativ cu legislația actuală, (ii) o legătură clară între vârsta legală de pensionare și speranța de viață și (iii) măsuri menite să încurajeze contribuția la fondurile de pensii private. Să ia măsuri pentru a spori participarea lucrătorilor în vârstă pe piața forței de muncă și a descuraja utilizarea regimurilor de pensionare anticipată.

3. Să ia măsuri pentru a reduce rata ridicată în ceea ce privește părăsirea timpurie a școlii. Să continue eforturile în materie de politici în ceea ce privește sistemul educațional, în vederea satisfacerii cerințelor pieței forței de muncă în materie de competențe. Să sporească oferta de structuri pentru îngrijirea copilului și să pună la dispoziție mai multe centre extrașcolare la prețuri accesibile, în vederea reducerii decalajului între femei și bărbați în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă și, în același timp, a reducerii impactului pe care statutul de părinte îl poate avea asupra ocupării forței de muncă în rândul femeilor.

4. Să ia măsurile suplimentare necesare pentru a reforma, în consultare cu partenerii sociali și în conformitate cu practicile naționale, sistemul de negociere și de indexare a salariilor, pentru a reflecta mai bine evoluția productivității muncii și a reduce impactul prețurilor produselor importate asupra indicelui.

[7] În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

5. Pentru a reduce gradul de dependență al Maltei în ceea ce privește petrolul importat, să intensifice eforturile menite să promoveze eficiența energetică și să mărească ponderea energiei obținute din surse regenerabile, monitorizând cu atenție mecanismele existente și acordând prioritate dezvoltării ulterioare a infrastructurii, inclusiv finalizării legăturii cu rețeaua de energie electrică a Siciliei.

6. Să consolideze sectorul bancar, să ia măsuri menite să atenueze riscurile potențiale care decurg din expunerea semnificativă la piața imobiliară. Să ia măsuri pentru a consolida în continuare provizioanele menite să acopere pierderile aferente creditelor neproductive.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele